② Tweede Kamer der Staten-Generaal

Vergaderjaar 2014–2015 **Aanhangsel van de Handelingen**

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2473

Vragen van de leden **Schouw**, **Hachchi** en **Bergkamp** (allen D66) aan de Ministers van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap over *de waarschuwing voor digitale dementie bij decentrale overheden* (ingezonden 29 april 2015).

Mededeling van Minister **Plasterk** (Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties) mede namens de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (ontvangen 5 juni 2015)

Vraag 1
Heeft u het noodsignaal gehoord van een groep bestuurders van gemeenten, provincies en waterschappen over de dreigende digitale dementie bij decentrale overheden?[1]

Antwoord 1
Ja.

Vraag 2
Hoe reëel acht u de door hen geschetste dreiging dat de eerste twintig jaar van deze eeuw de slechtst gedocumenteerde «ooit» wordt?

Antwoord 2
Van de oproep van de burgemeesters en van andere bestuurders hebben we terdege kennis genomen en hun zorgen over de bewaring van overheidsinformatie worden gedeeld. Voor arbeidsinnovatie, digitaal werken en dienstverlening via internet is er veel belangstelling en aandacht. Het belang van documenteren en archiveren mag daaraan niet ondergeschikt geraken. Overigens zij hierbij opgemerkt dat een knelpunt nu juist ook vormt de enorme omvang en voortdurende *toename* van informatie en documentatie. De hoeveelheid data, informatie en benodigde opslag groeit gestaag. Een fenomeen dat zich wereldwijd voordoet. In die zin kan men de intensiteit, diepgang en de diversiteit van het‘documenteren» in deze tijdsperiode ook vanuit een ander perspectief bezien. De omvang van de informatie en de hoeveelheden zijn tegenwoordig zo groot, dat papieren opslag – in een «archiefdoos» – onmogelijk is.

[1] https://www.vng.nl/files/vng/20150417_brief_aido_1.1.pdf

ah-tk-20142015-2473
ISSN 0921 - 7398
’s-Gravenhage 2015

Vraag 3
Kunt u aangeven, uitgaande van de bestaande wettelijke kaders voor archivering zoals opgenomen in de Archiefwet en daarmee samenhangende regelgeving, waar precies gaten in de archivering van digitale bestanden dreigen te ontstaan of reeds bestaan? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 3 en 4
Er zijn inderdaad geen indicaties dat de wettelijke kaders in de Archiefregelgeving tot tekortkomingen leiden. In hun brief verwijzen de bestuurders voor de aard van de problematiek naar de Nulmeting digitale archiefvorming en -beheer bij decentrale overheden door het Ictu.[2] In deze nulmeting wordt aangegeven dat archiefvormende overheden in toenemende mate digitaal werken. Maar geen enkele overheidsorganisatie werkt overal volledig digitaal. Ook de digitale archivering is onvolledig en is er veelal sprake van een hybride situatie, waarin noch het analoge noch het digitale dossier volledig is. Naar deze voorbeelden en de analyses uit de meting zouden wij willen verwijzen, alsmede ook naar de aanbevelingen in genoemde bestuurdersbrief.

Vraag 4 en 5
Blijkt, onder andere uit de moeilijkheden die de commissie-Elias tegenkwam bij opvraag van documenten ten behoeve van haar onderzoek, niet dat digitale dementie feitelijk al optreedt en slechts beperkt of met veel moeite te herstellen is?
Zijn naar uw opvatting de bevoegdheden van archivarissen bij decentrale overheden voldoende om hun taak ten aanzien van digitaal opgeslagen informatie goed te kunnen uitoefenen? Zo ja, waarom dan dit noodsignaal? Zo nee, hoe kunnen hun bevoegdheden versterkt worden?

Antwoord 4 en 5
Zoals onder vraag 3 werd aangegeven zien wij geen belemmeringen in de bestaande wettelijke kaders. Wel zijn er aanwijzingen dat bestuurlijke inzet is benodigd om samenwerking en congruentie te bevorderen. In genoemde nulmeting (Ictu) wordt aangegeven dat van structurele samenwerking tussen archiefvormers, archivarissen en archiefinspecteurs nog onvoldoende sprake is. Aanbevolen wordt om strategisch overleg op decentraal niveau en de invulling en werking daarvan te verbeteren.
In 2012 is in het Archiefbesluit het begrip SIO (strategisch informatieoverleg) geïntroduceerd. Met het SIO wordt in elk overheidsorgaan een structureel overleg gecreëerd waar vraagstukken worden belegd over functioneren en de kwaliteit van de informatiehuishouding. In het SIO wordt tijdig, op het passende ambtelijk niveau en in relatie met andere onderwerpen die de informatiehuishouding aangaan, besloten over waardering en selectie van overheidsinformatie. Het SIO heeft de regie over en bewaakt de ketengerichte belangenafweging in de informatiehuishouding en er wordt besloten over waardering en selectie van overheidsinformatie. Alle relevante kennis en expertise in het informatiedomein wordt bijeen gebracht door besluitvormers, beleidmakers, inhoudelijk deskundigen, ICT-specialisten, archivarissen en documentair informatiespecialisten. Het beheer van informatie wordt in samenhang georganiseerd. Het project AIDO heeft voor decentrale overheden een handreiking SIO uitgebracht.

Vraag 6
In hoeverre belemmeren feitelijke achterstanden in digitale infrastructuur actieve openbaarmaking van data voor bijvoorbeeld een informatieregister, of het openbaren van alle informatie over de openbare ruimte, zoals voorgenomen in de nieuwe Omgevingswet?

---

[2] *Nulmeting digitale archiefvorming en -beheer bij decentrale archiefvormers: door de oogharen bekeken», ICTU, 2014.* http://www.archief2020.nl/downloads/nulmeting-digitale-archiefvorming-en-beheer-bij-decentrale-archiefvormers

Antwoord 6
Het toegankelijk maken van overheidsinformatie voor gebruik en hergebruik is van belang voor de overheid, de economie en voor de samenleving als geheel. Op 17 juni 2014 is – vanuit de noodzaak tot verbetering in het omgevingsrecht – het wetsvoorstel «Nieuwe Omgevingswet» aan de Tweede Kamer gezonden.[3] Gemeenten, burgers en bedrijven ervaren het huidige omgevingsrecht als complex, verkokerd en in hun dagelijkse praktijk ondervinden ze teveel last van tijdrovende en kostbare bestuurlijke en juridische procedures. Nieuwe opgaven in de fysieke leefomgeving, een meer integrale afweging en bovenal een andere visie op de relatie tussen overheden (met minder regels) en burgers en bedrijfsleven maken dat het huidige omgevingsrecht niet toekomstbestendig is. Deze opgave vergt daarbij inderdaad ook de inzet van adequate digitale (generieke) voorzieningen.
In opdracht van de Minister van IenM is een rapport uitgebracht over archivering in het kader van de nieuwe Omgevingswet. IenM en VNG zijn nu in overleg over een bestuursakkoord voor de uitvoering van de Omgevingswet waarin ook over digitaal werken en archivering afspraken zullen worden gemaakt.

Vraag 7
Kan het project Archiefinnovatie Decentrale Overheden (AIDO) en bijhorende actieplannen versneld en/of versterkt worden? Bent u bereid samen met de VNG, IPO en Unie van Waterschappen mogelijkheden daartoe te onderzoeken?

Antwoord 7
Het Kabinet beschikt niet over de middelen om dit project extra te doen versnellen. Het project AIDO en het programma Archief 2020 lopen tot en met 2016. Nog voor dat moment zullen de resultaten worden besproken.

---

[3] *Kamerstukken 33 962, nr. 1.*